

rørslurnar komu undan, og her funnust menn úr ymsum stættarflokkum, ymsum umstøðum og ymsum hugsjónum.

Nazistar royndu alt fyri eitt at vinna sær stuðul í teimum londum, sum teir hertóku, og tað er sjálvandi, at teir leitaðu sær stuðulin millum teir sosialar flokkar, sum teir sjálvir komu frá.

Tað er ikki rætt at siga, at allir ognarstættir samarbeiddu við Týskarunum; men sagt kann vera, at tey, ið stuðlaðu Nazistunum mest, vóru at finna í hesum stættum: teimum, sum hövdu ræði og sótu við ognunum.

Hesin veruleiki ósti menninar úr mótstøðurørslunum meira upp móti tí gamla stýrslagnum og fekk menn við ymsum livsáskodanum og ymsum sosialum hugsanum at arbeiða saman.

Allir funnust í ynskínum at skúgvja ta farnu tíðina burtur og byggja upp eitt nýtt samfelag.

Og málið var sosialistiskt. Mótstøðumenn Sosialismunar arbeiddu saman við Nazistunum; millum menninar í mótstøðuni móti undirkúgarunum búnaðist ávøksturin av sosialistiskari hugsan í Europa.

Henda stevnuskrá var undirtikin av monnum úr øllum flokkum. Hon var fyrst og fremst eitt mótmæli frá fosturlandsvinum móti einum stætti, sum svikið hevði. Men hon var meiri. Hon sýnir, at menn skilja, at kriggsins oyðan og neyð hava verið so ræðulig og umfatandi, at lond koma ikki fyri seg aftur, uttan statin leggur upp og fær landsins figgarstand upp á fótur aftur. Hetta er einasti vegur, mótstøðumenninir siggja, gangandi er, og einstasti loysningur av tí problemi, sum lá fyri, tessvegna at Týskarar hövdu lagt undir seg nógv av landsins idnaði, og nú mátti tað vera statin, ið tók henda idnað og bygdi hann upp aftur.

Hetta var úr Mið- og Vestureuropa. Men stóðan verður ódrvisi, tá ið vit fara til Eystureuropa. Har var tað hin reyði herurin, ið kom sum hjáringar maðurin, og tað gav Kommunismunum stóran fyrirum. Men hetta bar eisini við sær, at aðrir flokkar av ræðslu fyri Kommunismuni góvu seg burtur úr og hindraði, at tað eins og í Vestureuropa vórðu gjörd samtøkur flokkanna millum. Royndir hava verið gjördar at fáa flokkarnar at semjast men sum t.d. í Pólandi og Rumenia er hetta mis-eydnast.

Menn, ið kanna hesi áhuga-verdu viðurskipti, vilja nú vera við, at hesi tekin til semju um í góðum felagsskapi og samarbeiði at loysa hesi mongu

figgarligu og sosialu problem, sum londini í Europa stóðu fyri aftaná, at Nazisman var sligin, eru við at hvørva. Eins og í Eystureuropa sýnist eisini í Vestureuropa lyndi vera til at vikja frá tí einleika, sum arvadrur var frá mótstøðurørslunum.

Tann stóri ójavni, sum kemur til sjóndar hjá teimum trimum »Stóru«, er eisini sjónligur millum stættir og flokkar víð um í Europa. Og sum hugsanin er um politisk viðurskipti, so heldur hvør seg aftur at einum av hesum »Stóru«.

Amerika umboðar eina fría »individualismu«, Rusland aftur á móti eina statseigandi »kollektivismu«, og ósemjan millum hesar báðar hugsunarhættir spegla seg í politiska orðadráttinum á teimum ymsku fólkingum í Europa. Högrumenninir lita vesturefir til Amerika, teir til vinstru handa hyggja eysturefir til Ruslands. Og størsti vandin, ið stendur fyri, er, at allir partar vóna sær hjálp í politiska bardaganum uttan ifrá.

Spurningurin er tí, um europæisku tjóðirnar eru forar fyri at finna eina leið, sum liggur imillum hesar stríðsberandi óskodanir.

Marknaland Ruslands eru kanska mest av øllum londum ávirkað av russisku stýrisskipanini; men fullkomilg kommunisma er tó enn ikki innflutt nakrastaðnis í hesum londum. Har eru tó politiskir mótstøðuflokkar og -bløð, sum seila at leggja uppi og finnast at. Hesi lond hava eisini samband enn við Vestureuropa, og ávirkan hadani leggst á samfelags-lívið.

Ikki er heldur óhugsandi, at hugsan úr hesum londum kundi rinið við Russarinn og ávirka hann, so hann fór at krevja stórri politiskt frælsi og meiri rúmd fyri einstaklinginum. Europa hevur áður árinid Russarinn, og tað kundi kanska hent aftur í okkara dögum.

Men hin stórsta vónin um at fingið hesar móti-hvørjum-øðrum standandi hugsjónir at linka, eru tær royndir, sum í Vestureuropa verða gjördar at semja privat fyrítakssemi og sosialisering (statseftiransan). Semingar-leiðbeinarin og royndarmaðurin er í hesum føri enska arbeidarastjórnin. Í henni sita royndir, fúsir menn, sum eftir enskum lyndi ikki kenna seg bundnan av fóstum, ásettum lærusetningum; men fara til verka við praktiskum handalagi og loysa uppgávurnar eftir teimum krøvum, sum hitt livandi liv seta.

Á henda hátt kundi kanska eitt »kompromiss«, ein javni, fingist í lag, so at báðir partar

kundu funnist og arbeitt saman allari heildini til bata.

Men í hesum føri eins og so nógvum øðrum, fer tað mesta at standa á, hvat úrslit, ið kemur burtur úr samráðingunum, stórlondini hava. Tað er eins og lagnan hjá hvørjum einasta landi í Europa hongur í teirra avgerðum. Hadani verður at boða frá, um góðar tíðir skulu koma aftur til land og fólk, ella eitt annað ódnarveður skal taka seg upp og blása alt av fótum.

Tíðindi til fremmind lond.

Tað eru menn, ið eru tíðindaberarar til fremmind lond. Í londum hava teir sonevndar tíðindastovur, sum taka móti tíðindunum og hava tíðindamenninar í tenastu síni.

Hetta kann vera hent verk. Tað kann gera monnum vart við víðkomandi land, og eru tað skilagóðir og sannførir menn, sum lata tíðindini frá sær, kann tað vera landinum til almikið gagn.

Men er tað so, at tíðindamenn leggja eftir at rangsnúgva tíðindini, vanda og seta fram í smápørtum tað, ið menn skulu hava sagt ella skrivað, so hin sanna meiningin hvørur, tá verður arbeiddi teirra til ógagns, og tey tíðindi, teir senda, skapa góður víða hvar.

Í hesum blaði stóð grein her fyri um stýrisskipannarmálið, sum Løgtingið hevði lagt frá sær. Brot burtur úr hesari grein vóru av tíðindamanni norsku tíðindastovunnar send til Noregs og kringkastað í norska útvarpinum. Vit hoyrdu ikki hesi útvarpstíðindi, men sum fólk siga frá, og sum tey ljóðaðu í danska útvarpinum, so hava tey verið misvisandi og hava ikki lýst frá tí ið stóð í nevndu grein.

Greinin talaði um at koma til semju og finna fram á eitt úrslit. Hon helt ikki fram nakað einstakt uppskot. Heldur ikki segði hon, sum danska útvarpið nevndi, at um einin skipan kom í lag, fór Javnaðarflokkurin at mæla veljarum sínum at taka loysing. Hetta brotið, sum kastað var út, bar upp á mál, at kom einin semja og var aftur farið at stríðast, tá vóru øll líkindi til, at skilnaður fór at verða Föroyar—Danmarkar millum.

Lundin

eigur at vera afturkomin nú. Vert man vera at minna á at hann nú er fríðlýstur fyri byrsu. Heldur ikki má hann verða drigin uttan serloyvi er givið til dráttur. Fleyging er loyvilig sum vant hevur verið.

Fullprógvað er at lundamangi í Föroyum ár um annað hevur

verið í stórari afturgongd. Fyri at tað ikki skal fara at minka enn meir, men kanska taka seg upp aftur, hevur lögtingið sett hesar reglur, sum hvør og ein má rætta seg eftir.

Tað verður eisini hervið heitt á teir ið eiga lundalond, har rottan er til bága, at taka sær um reiggj og leggja rottueitur fyri tær.

SVERRE PATURSSON

UTTANÍFRÁ

Russiski umboðsmaðurin í Tryggj-ingarráði Sameindu Tjóðanna, Gromyko, helt ræðu henda dagin her fyri í ráðnum. Hann plagdi annars altíð tala á russiskum, men hesa ferð ræddi hann á enskum máli.

Í talu síni setti hann á Amerika. Hann fanst at, at Amerika hevði veitt peningahjálp til Grikkaland og Týrkin og ikki fyrst sagt ráðnum frá, so hjálpin varð latin gjøgnum ráðið. Ikki fyrr enn hetta var longu gjørt, boðaði Amerika frá. Somuleiðis, at peningurin var illa nýttur: Hann fór til at fella demokratið í nevndu londum við og til at vápna hesi londini við. Serliga harðliga fullu orðini um Týrkin, sum skuldi vera uttanveltað undir krígunum, og sum sendi kriggstílfar til Týsklands.

Bretska Samveldið skal hava Australiu sum verdarstöðu í Kyrra Havinum. Býurin Sydney skal verða flotastøð istaðin fyri Singapore.

Teir seinastu amerikansku hermenninir eru nú farnir úr Íslandi, so á hesum sinni er amerikanska hersetanin av Íslandi komin at enda.

Ein fyrispurningur.

Biltakstirnar er nakað, sum fólk tosa nógv um.

Eg fekk nú ein dagin ein bil av Drelnesi við tveimum tons-um av kolagrúsi. Tá ið kola-grúsið var komið í kjallarin, fekk eg at vita frá bilfóranum, at koyrsulin kostaði 36 krónur.

Eg loyvi mær at seta spurning alment fram, um hetta kann vera so, at bilar innanfyri 2 km at koyra kunna taka so stórar takstir.

Spurin.

Vit hava fyrilagt omanfyri standandi spurning fyri Pris-ansingarráðnum, ið sigur, at koyring av 2 tons-um í einum farmi innanfyri 2 km eigur at verða góldið við 5 kr. í alt. Her kann tó møguligvis verða talan um at taka tímabæling, ið er 7 kr. pr. tíma (vognur við vippuladu 8 kr.). Skuldi tað vist seg, at tað í omanfyri nevnda tilfelli vóru meir enn 2 km's koyring, verður roknað við 3 km, men tá er taksturinn 1,75 kr. pr. ton pr. leypandi km — tað vildi í hesum føri sagt 7 kr. tilsamans. Blaðstj.